

Nebukadnezar & de **ALLERHOOGSTE**

24 januari 2015
Den Haag

Nebukadnezar

- ❑ machthebben van het Babylonische rijk en verwoester van de tempel & Jeruzalem
2Kronieken 36
- ❑ het gouden hoofd (Dan.2) >

Daniël 2

³⁷ Gij, o koning,
koning der koningen,
aan wie de God des hemels
het koningschap, macht,
sterkte en eer geschonken heeft,

³⁸ ja, in wiens hand Hij
de mensenkinderen, waar zij ook wonen,
de dieren des velds en het gevogelte des
hemels heeft gegeven,
en die Hij tot heerser
over die alle heeft gemaakt,

GIJ ZIJT DAT GOUDEN HOOFD.

structuur van Daniël 4

1-3 Nebukadnezars proclamatie

4 Nebukadnezars *glorie*

5 de droom *gedroomd*

6-9 uitlegging *verlangd*

10-17 de droom *verhaald*

18 uitlegging *vereist*

19-23 de droom *herhaald*

24-27 uitlegging *gegeven*

28-33 Nebukadnezars *vernedering*

34-37 Nebukadnezars proclamatie

**wat Nebukadnezar
verneemt in zijn droom...**

Daniël 4

¹⁷ ... opdat de levenden mogen weten,
dat de Allerhoogste macht heeft
over het koningschap der mensen
en dat geeft aan wie Hij wil,
ja, zelfs de nederigste
onder de mensen daarin aanstelt.

4 x gezegd in Daniël 4 (:3, 17, 22, 26, 34)

דְּבַרְתָּ	דִּי	יִנְדְּעוּן	חַיִּיִּא	דִּי	-	שְׁלִיטָה
intentie-van	dat	zij-weten	levenden-de	dat	-	heeft-macht
opdat	-	mogen-weten	de-levenden	dat	-	

עֲלֵאָה	בְּמַלְכוּת	אֲנָשָׁא
Allerhoogste-de	in-koninkrijk-van	sterveling-de
-	over-het-koningschap	der-mensen

Daniël 4

¹⁷ ... opdat de levenden mogen weten,
dat de Allerhoogste macht heeft
over het koningschap der mensen
en dat geeft aan wie Hij wil,
ja, zelfs de nederigste
onder de mensen daarin aanstelt.

[lett. in-[het]-koninkrijk-van sterveling]

דְּבַרְתָּ	דִּי	יִנְדְּעוּן	חַיִּיִּא	דִּי - שְׁלִיט
intentie-van	dat	zij-weten	levenden-de	autoriteit
opdat	-	mogen-weten	de-levenden	heeft-macht

עֲלֹאָה	בְּמַלְכוּת	אֲנָשָׁא
Allerhoogste-de	in-koninkrijk-van	sterveling-de
-	over-het-koningschap	der-mensen

Daniël 4

¹⁷ ... opdat de levenden mogen weten,
dat de Allerhoogste macht heeft
over het koningschap der mensen
en dat geeft aan wie Hij wil,
ja, zelfs de nederigste
onder de mensen daarin aanstelt.

ook in morele en kwalitatieve zin: minderwaardig

			וְלִמֹּן	-	דִּי	יִצְבֵּא	יִתְנַבֵּה		
			entotwie?	dat	hij-wil	hij-geefthaar			
			en-aan-wie	-	Hij-wil	geeft-dat			
		וְשָׂפָל	אֲנָשִׁים	יְקִים	עָלָה	:			
		en-lage-van	stervelingen	hij-richt-op	overhaar				
		ja-zelfs-de-nederigste	onder-de-mensen	aanstelt	daarin				

Johannes 19

¹⁰ Pilatus dan zeide tot Hem:
Spreekt Gij niet tot mij?
Weet Gij niet, dat ik macht heb
U los te laten,
maar ook macht om U te kruisigen?

¹¹ Jezus antwoordde:
Gij zoudt geen macht tegen Mij hebben,
indien het u niet
van boven gegeven ware...

Romeinen 13:1

**Nebukadnezars
erkentenis...**

Daniël 4

³⁴ Maar na verloop van de gestelde tijd
sloeg ik, Nebukadnessar,
mijn ogen op naar de hemel,
en mijn verstand keerde in mij terug...

[lett. tot-einde-van de-dagen]

עֵינַי	נְבוּכַדְנֶצַּר	אֲנִי	יוֹמֶיהָ	וְלִקְצֹתָ
oog-van·mij	Nebukadnessar	ik	dagen·de	en·tot·einde·van
mijn-ogen	Nebukadnezar	ik	van-de-gestelde-tijd	maar-na-verloop

וְשָׁמַיָּא	נִטְּלִית	וּמִנְדָּעַי	עָלַי	יָתוּב
tot·hemelen·de	ik·til·op	en·kennis·van·mij	op·mij	hij·keert·terug
naar-de-hemel	sloeg-op	en-mijn-verstand	in-mij	keerde-terug

Daniël 4

³⁴ Maar na verloop van de gestelde tijd sloeg ik, Nebukadnessar, mijn ogen op naar de hemel, en mijn verstand keerde in mij terug...

[vergl. hij at gras als de runderen (:25,32)]

עֵינַי	נְבוּכַדְנֶצַּר	אֲנִי	יוֹמֶיהָ	וְלִקְצֹת
oog-van·mij	Nebukadnessar	ik	dagen-de	en-tot-einde-van
mijn-ogen	Nebukadnezar	ik	van-de-gestelde-tijd	maar-na-verloop

לְשָׁמַיָּא	נִטְּלִית	וּמִנְדָּעַי	עָלַי	יָתוּב
tot-hemelen-de	ik-til-op	en-kennis-van·mij	op·mij	hij-keert-terug
naar-de-hemel	sloeg-op	en-mijn-verstand	in-mij	keerde-terug

Daniël 4

³⁴ ... Toen prees ik de Allerhoogste
en roemde en verheerlijkte ik
de eeuwig Levende,
omdat zijn heerschappij
een eeuwige heerschappij is
en zijn koningschap
van geslacht tot geslacht.

שְׁבַחַת

ik-prijs

roemde

עֶלְמָא

aeon-de

de-eeuwig

וְלִחֵי

en-tot-levende-van

en-Levende

בְּרִכַּת

ik-zegen

ik-prees

⌈

וְלֵעֲלָאָה

en-tot-Allerhoogste-de

-

Daniël 4

34 ... Toen prees ik de Allerhoogste
en roemde en verheerlijkte ik
de eeuwig Levende,
omdat zijn heerschappij
een eeuwige heerschappij is
en zijn koningschap
van geslacht tot geslacht.

[> de aeon omspannend]

שְׁלֹטְנָהּ	דִּי	וְהִדְרִיתִּי
rechtsmacht-van-hem	dat	en-ik-eer
zijn-heerschappij	omdat	en-ik-verheerlijkte

וְדָר	עִם - דָּר	וּמַלְכוּתָהּ	עֲלַם	שְׁלֹטָן
en-generatie	generatie	en-koninkrijk-van-hem	aeon	rechtsmacht-van
tot-geslacht	geslacht	en-zijn-koningschap	eeuwige	is-een-heerschappij

Daniël 4

34 ... Toen prees ik de Allerhoogste
en roemde en verheerlijkte ik
de eeuwig Levende,
omdat zijn heerschappij
een eeuwige heerschappij is
en zijn koningschap
van geslacht tot geslacht.

een sterveling... maximaal één generatie

דִּי שְׁלֹטְנָהּ

rechtsmacht-van-hem

dat

וְהִדִּירַת

en-ik-eer

zijn-heerschappij omdat en-ik-verheerlijkte

וְדָר

en-generatie

tot-geslacht

עִם - דָּר

generatie

geslacht

met

van

וּמַלְכוּתָהּ

en-koninkrijk-van-hem

en-zijn-koningschap

עֶלְמ

aeon

eeuwige

שְׁלֹטָן

rechtsmacht-van

is-een-heerschappij

Daniël 4

³⁵ Ja, alle bewoners der aarde
worden als niets geacht;

Hij doet naar zijn wil
met het heer des hemels
en de bewoners der aarde...

[zie Jesaja 40 >]

חֲשִׁיבִין	כְּלֵא	אֲרֶעָא	וְ	דִירִי	וְכֹל
geacht-wordenden	als-niets	aarde-de	vertoevenden-van	en-alle	
worden-geacht	als-niets	der-aarde	-	ja-alle	

Jesaja 40

¹⁵ Zie, volken zijn geacht
als een druppel aan een emmer
en als een stofje aan een weegschaal;
zie, eilanden zijn als fijn stof,
dat uitgestrooid wordt;

(...)

¹⁷ Alle volken zijn als niets voor Hem,
zij worden door Hem beschouwd
als nietig en ijdel.

Daniël 4

³⁵ Ja, alle bewoners der aarde worden als niets geacht;

Hij doet naar zijn wil
met het heer des hemels
en de bewoners der aarde...

┌ zie weer Jesaja 40 > ┐

שְׁמַיָּא	בְּחֵיל	עֲבַד	וּכְמִצְבֵּיהּ
hemelen·de	in·strijdmacht·van	doende	en·als·willen·van·hem
des·hemels	met·het·heer	Hij·doet	en·naar·zijn·wil
	אֲרֶעָא	וְדִירֵי	
	aarde·de	en·vertoevenden·van	
	der·aarde	-	

Jesaja 40

²² **HIJ troont boven** het rond der aarde,
en haar bewoners zijn als sprinkhanen;
(...)

²³ **HIJ geeft de machthebbers over**
ter vernietiging,
HIJ maakt de regeerders der aarde
tot ijdelheid;

Jesaja 40

²⁴ nauwelijks zijn zij geplant,
nauwelijks gezaaid,
nauwelijks wortelt hun stek in de aarde,
of **HIJ** blaast reeds op hen,
zodat zij verdorren,
en een storm neemt ze op als stoppels.
²⁵ Met wie dan wilt gij Mij vergelijken,
dat Ik hem zou gelijk zijn?
zegt de Heilige.

Jesaja 40

²⁶ **Heft uw ogen naar omhoog**
en ziet: wie heeft dit alles geschapen?
HIJ, die het heer daarvan
in groten getale uitleidt
en elk daarvan bij name roept
door de grootheid zijner sterkte
en omdat **HIJ** geweldig van kracht is;
er blijft niet een achter.

Daniël 4

³⁵ ... en niemand is er,
die zijn hand kan weerhouden
of tot Hem kan zeggen: wat doet Gij?

[zie Job 42 >]

בִּידָה	דִּי - יִמְחָא	אִתִּי	וְלֹא
in-hand-van-hem	hij-botst dat	eigenlijk	en-niet
zijn-hand	kan-weerhouden	die	er-is en-niemand

Job 42

- 1* Toen antwoordde Job de HERE:
- 2* Ik weet, **dat Gij ALLES vermoogt,**
en dat **GEEN UWER PLANNEN**
WORDT VERIJDELD.

Daniël 4

35 ... en niemand is er,
die zijn hand kan weerhouden
of tot Hem kan zeggen: wat doet Gij?

בִּידָה	דִּי - יִמְחָא	אִתִּי	וְלֹא	
in-hand-van·hem	!hij-botst	dat	eigenlijk	en-niet
zijn-hand	kan-weerhouden	die	er-is	en-niemand
	זֶה עֹבֵדְתָּ :	מָה	לָהּ	וַיֹּאמֶר
	jij-doet	wat ?	tot·hem	en-!hij-zegt
	Gij-doet	wat	tot-Hem	of-kan-zeggen

Romeinen 9

¹⁹ Gij zult nu tot mij zeggen:
Wat heeft Hij dan nog aan te merken?
Want wie wederstaat zijn ~~wil~~ raad?

²⁰ Maar gij, o mens! wie zijt gij, dat gij
God zoudt tegenspreken?

Romeinen 9

²⁰ ... Zal het geboetseerde soms tot zijn boetseerder zeggen:

Waarom hebt gij mij zo gemaakt?

²¹ Of heeft de pottemaker niet de vrije beschikking over het leem om uit dezelfde klomp het ene voorwerp te vervaardigen tot eervol, het andere *zonder eer*?

